

**A BOSTONI MÉSZÁRLÁS – AZ ESEMÉNYEK A FORRÁSOK
TÜKRÉBEN**

**JELIGE: A BOSTONI MÉSZÁRLÁS – AZ ESEMÉNYEK A
FORRÁSOK TÜKRÉBEN**

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés.....	2
2. Massachusetts alapítása és viszonya az anyaországgal.....	4
3. A függetlenségi háború előzményei és Boston szerepe	5
3.1. A függetlenségi háború előzményei	5
3.2. Boston szerepe a függetlenségi háború kezdeténél	10
4. A bostoni mészárlás	13
5. A perek	18
5.1. Preston ügye: A vád – 1770. október 29.....	20
5.2. A katonák pere: Avád és a védelem	22
1770. november 29.	22
1770. december 3-4.....	24
1770. december 4-5.....	26
6. Befejezés.....	30
Irodalomjegyzék	32

“Semmi különös nincs abban, hogy Bostonban tömeg vonul az utcán, és katonákat támad meg [...] ez egy megszokott dolog, főleg a brit gyarmatokon [...] A katonák hallották a harangot, látták, hogy mindenhol emberek jönnek, mire gondoljanak, ha nem arra, hogy meg kell védeni magukat?”
(John Adams)¹

1. Bevezetés

Dolgozatom témája a bostoni mészárlás. Az események megértéséhez szükségesnek tartom felvázolni Massachusetts gyarmat viszonyát Nagy-Britanniával, valamint a függetlenségi háború előzményeinek a bemutatását is, mivel Boston volt a politikai központja a függetlenséget célul tűző politikai mozzanatoknak. Így az itt élő emberekre hatással volt ez a légkör, amely végül az 1770-es bostoni mészárláshoz vezetett.

A mészárlás történetéről szóló könyvek közül az események rekonstruálásához elsődleges szakirodalomként Frederic Kidder, A. C. Goodall munkáit, Stephen C. O'Neill összefoglalóját az eseményekről, valamint a *Famous American Trials* c. weboldalon található anyagokat használtam fel, amelyet Doug Linder, a Missuori-Kansas Egyetem professzora szerkeszt. Ezeken kívül Thomas Preston kapitány vallomása szolgált legfőbb forrásanyagul. A perek ismertetéséhez és feldolgozásához John Philipp Reid tanulmányát és John Adams peranyagát, valamint Josiah Quincy, jr. memoárját használtam fel. A háttéranyagot Donald Barr Chidsey, George Brown Tindall-David E. Shi munkáiból gyűjtöttem ki.²

¹ John Adams: *The Legal Papers of John Adams Volume 3.*, szerk.: Hiller B. Zobel-L. Kinwin Worth, 1965, 266.

²Frederic Kidder: *History of the Boston Massacre, March 5, 1770*, New York, 1870. Továbbiakban: *History of the Boston Massacre*

Kidder (1804-1885) amerikai író és antikvárius volt. Új-Anglia történetéről jelentetett meg több munkát is.

A. C. Goodall, Jr.: *The Boston Massacre*, In: *The Boston Advertiser*, 1887, június 3., 1-14.

Stephen C. O'Neill: *The Summary of the Boston Massacre Trial*

<http://www.bostonmassacre.net/trial/trial-summary1.htm>, 2012. 02. 28. 22:01

<http://law2.umkc.edu/faculty/projects/ftrials/bostonmassacre/bostonmassacre.html>, 2011. 10. 18. 16:16
A weboldal alapvető forrása Frederic Kidder munkája.

John Philipp Reid: *A Lawyer Acquitted: John Adams and the Boston Massacre Trials*, In: *The American Journal of Legal History*, Vol. 18., 1974, 189-207.

A bostoni mészárlást több szakirodalom is feldolgozta, ezért dolgozatom célja az volt, hogy a forrásokon keresztül cáfoljam meg azokat a tévhiteket, amelyek szerint a katonák ártatlan bostoni embereket „mészároltak le”, és egyben, hogy egy részletesebb beszámolót adjak az eseményekről, mivel a felhasznált szakirodalom többsége nem fejtette ki kellőképpen a történeteket. Ezekhez a vádakát cáfoló Adams és Quincy beszédeit használtam fel.

A mészárlás történetéről Kidder 1870-es munkáján kívül Chidsey írt bővebben, de a többi szakirodalomhoz hasonlóan utóbbi sem foglalkozott a Vámház előtti eseményeket követő perekkel. John Philipp Reid munkája átfogó jelleggel tanulmányozta a bírósági ügyet és annak előzményeit is. Mivel a szakirodalmak és a források is idegen nyelvűek voltak, ezért saját fordításból dolgoztam.

Reid a New York Egyetemen tanít jelenleg is. Angol-amerikai irodalommal, valamint az észak-amerikai prém kereskedelem történetével is foglalkozik.

Donald Barr Chidsey: *The Great Separation – The Story of the Boston Tea Party and the Beginning of the American Revolution*, New York, 1965.

George Brown Tindall-David E. Shi: *America – A Narrative History*, New York-London, 1993.

<http://law2.umkc.edu/faculty/projects/ftrials/bostonmassacre/prestontrial excerpts.html>, 2012. 02.27. 22:26

<http://www.masshist.org/publications/apde/browseVol.php?series=lja&vol=3>, 2012. 02.28. 21: 38

<http://rotunda.upress.virginia.edu/founders/default.xqy?keys=ADMS-print-05-03-02-0001&mode=TOC>, 2011, nov. 25. 13:38. *John Adams: The Legal Papers of John Adams Volume 3.*, szerk.: Hiller B. Zobel-L. Kinwin Worth, 1965. Továbbiakban: *Legal Papers*

Josiah Quincy: *Memoir of The Life of Josiah Quincy, Jr. of Massachusetts Bay*, Boston, 1825.

2. Massachusetts alapítása és viszonya az anyaországgal

Massachusetts gyarmatot az 1620. november 11-én aláírt Mayflower-egyezménnyel alapították meg.³ Az egyezmény szerint egy polgári, politikai testületet hoztak létre, amely az angol törvényekkel összhangban irányította a gyarmat életét.⁴

1629-ben adta ki I. Károly (1625-1649) Massachusetts első kiváltságlevelét, amelynek egyik pontja a Massachusetts-öböl Társaság megalapítása volt. A Charles és Merrimack folyó között, illetve a New Plymouthtól északra, és a Massachusetts-öböl legdélebbi pontjától déli irányban, három mérföldnyire levő területek gyarmatosítására kaptak engedélyt az Angliából kivándorolt puritánok. A kiváltságlevelél kimondta, hogy a Társaságnak ki kell neveznie egy kormányzót, egy kormányzó helyettest, valamint még tizenhét embert, akik segítik a munkájukat. A kormányzó feladata volt havi egy gyűlés összehívása, tárgyalások megtartása, törvények és rendeletek kiadása. Ezek pedig nem mondhattak ellent az angliai törvényeknek.⁵ A Társaság részvényesei évente egyszer hívták össze a Nagy és Általános Törvényszéket, ahol a gyarmat ügyeit tanácskozták meg.⁶ Az anyaország azzal, hogy engedélyezte a gyarmatokon élőknek, hogy maguk választhassák meg politikai testületüket, maguk hozzanak törvényeket, nagyfokú önállóságot biztosított Massachusetts – és a későbbiekben a többi gyarmat – számára.

Eleinte a kormányzó és az előjárók hozták a szabályokat és ők ítélték a települések ügyeiben. 1632-től viszont már az Általános Törvényszék is részesedett a törvényhozói hatalomból. Mivel a telepesek gyarapodó számával a Törvényszék tagjainak száma is nőtt, úgy határoztak, hogy minden város két küldöttel képviseltetheti magát. Így 1640-re már képviselő-testületté is alakult, ezzel pedig létrejött a kétkamarás törvényhozás.

II. Károly (1649/1660-1685) egyre kevésbé tűrte Massachusetts önállósodási törekvéseit. Így a korábban, 1643-ban létrejött Új-Angliai Konföderáció megalapítását is. Ennek célja a kolóniák védelme volt az indiánokkal és a körülöttük élő más

³ Charles Sellers-Henry May-Neil R. McMillen: *Az Egyesült Államok története*, Budapest, 1995, 21.

⁴ A Mayflower-egyezmény, 1620. november 11, In: *Szöveggyűjtemény az Amerikai Egyesült Államok történetéhez 1620-1980*, szerk.: Bódy Pál-Urbán Aladár, Budapest-Pécs, 2001, 55. Továbbiakban: Szöveggyűjtemény

⁵ Massachusetts első kiváltságlevele, 1629. március 4, In: *Szöveggyűjtemény*, 56-57.

⁶ Sellers-May-McMillen: *Az Egyesült Államok története*, 22.

nemzetiségűekkel – hollandokkal és franciákkal – szemben. Magában foglalta Massachusetts és Connecticut gyarmatot, Plymouth és New Haven városát. Egészen 1684-ig érvényben volt ez a szövetség.⁷

A király 1684-ben visszavonta Massachusetts alapítólevelét, és az őt követő II. Jakab (1685-1688) még hatalomra kerülésének évében az összes új-angliai gyarmatot, valamint New Jersey-t és New Yorkot is Új-Anglia Domínium részének nyilvánította. Az összes törvényhozó testületet felfüggesztették, a király nevezte ki a kormányzót, az pedig a saját elvei szerint kormányozhatta a területet. Ez az állapot nem tartott sokáig, ugyanis 1688-ban Jakab uralkodásának végével, valamint Orániai Vilmos (1689-1701) és II. Mária (1689-1694) hatalomra jutásával Új-Anglia Domínium vezetőit elűzték az észak-amerikai gyarmatokról.

Az újonnan elfogadott alapokmány szerint újfent a Törvényszék hozhatta a törvényeket, a kormányzó kinevezése azonban a király jogkörébe tartozott. A szavazati jogot immár a tulajdon alapján állapították meg.⁸

3. A függetlenségi háború előzményei és Boston szerepe

3.1. A függetlenségi háború előzményei

A brit merkantilista gazdaságpolitika fő célja a pozitív kereskedelmi mérleg megteremtése volt. Ennek érdekében Nagy-Britannia a gyarmatok nyersanyagát használta fel, valamint az ottani ipart is a saját érdekeinek vetette alá. Lényegében szabályozta a gyarmatok behozatalát és kivitelét is. Ezt az állapotot parlamenti törvényekkel tartották fent. Már a 17. században is megfigyelhető volt ez – mint például az 1651-es hajózási törvény, valamint annak 1660-as és 1696-os megerősítése –, de a 18. század első felében egyre több és több hasonló törvény született. Az egyik ilyen törvény, amely legfőképpen a kereskedelemmel foglalkozó városokat érintette – köztük Bostont mint az egyik legnagyobb kikötővárost – az 1733-as volt, amely magas vámmal illette a melaszt, ami a nyugat-indiai szigetek nem angol kolóniájáról származott. Az 1750-es törvény, amely visszafogta a gyarmatok iparának fejlődését azzal, hogy támogatta a nyersvas és a rúdvas

⁷ The New England Confederation, May 19, 1643, In: *Documents of American History Vol. 1. To 1898*, szerk.: Henry Steele Commager, New Jersey, 1973, 26. Továbbiakban: Documents, 26-28.

⁸ Charles Sellers-Neil R. McMillen: *Az Egyesült Államok története*, Budapest, 1995, 26-29.

termelését, de tiltotta a vasárúruk előállítását. A törvények következményeként a csempészet felerősödött, amit az 1760-as évektől egyre szigorúbb intézkedésekkel próbáltak megakadályozni.⁹

A másik fontos kérdéskör a gyarmatok kormányzása volt. A gyarmatok élén álló kormányzó mellett működő tanács végrehajtó és tanácsadó testület is volt egyben. A polgári peres ügyekben fellebbviteli bírósággént működött. Elnöke a kormányzó volt, tagjait a királyi gyarmatokon az uralkodó nevezte ki, az önkormányzati gyarmatokon – Massachusetts is egy volt ezek közül – választották őket. A gyarmatoknak saját törvényhozása volt. Ezt a feladatot a törvényhozó gyűlés látta el, ahol a pénzügyi, katonai, belpolitikai és adóval kapcsolatos ügyeket tárgyalták meg, a végső jóváhagyást pedig a titkos tanács¹⁰ adta meg. A 18. században egyre inkább korlátozni kezdték mind a kormányzó, mind a törvényhozó gyűlés hatáskörét: ők szabták meg a kormányzó fizetését, a gyűlésbe kerülés lehetőségét vagyonhoz kötötték, valamint a parttól távolabbi területek nem, vagy alig képviseltethették magukat.¹¹

A 18. század folyamán Anglia és Franciaország viszonya egyre feszültebbé vált. Az osztrák örökösödési háborút (1740-48) követő hétéves háború (1756-1763) Észak-Amerika területére is kiterjedt. A konfliktus a britek és a franciák közti ellentétekből fakadt. A britek a poroszokat, a franciák pedig az osztrákokat támogatták a háborúban. Az amerikai gyarmatokon francia-indián háborúnak hívták, és már 1754-ben megkezdődtek a harcok azzal, hogy a franciák felhúzták Duquesne erődjét.¹²

A háború kezdetben vereségeket hozott Nagy-Britannia számára, csak 1758 után értek el nagyobb sikereket. Fort Fortenac lerohanása, majd elpusztítása után a franciák sorra kezdték tarthatatlan erődjüket felrobbantani. 1759-ben Quebec is ostrom alá került,

⁹A vámszedők egy nem névre szóló, általános házkutatási paranccsal bármikor átkutathatták a kereskedők házait.

Urbán Aladár: *Köztársaság az Újvilágban – Az Egyesült Államok születése, 1763-1789*, Budapest, 1994, 23-26. Továbbiakban: *Köztársaság*

¹⁰A titkos tanács eleinte az angol király legfőbb támasza volt, de a 17. században már tőle függetlenül működött. Lényegében az ott elfogadott törvényeket csak szentesíteni küldték a királyhoz. A gyarmattal kapcsolatos ügyekben is ez a tanács hozta meg a végső döntést.

¹¹ Urbán Aladár: *Köztársaság*, 23-24.

Általánosságban maga a gyarmat is korlátozta a távolabbi területek képviselőinek bekerülésének lehetőségét, de ebben az esetben az angol parlament hozott erről döntést.

¹² Charles Sellers-Henry May-Neil R. McMillen: *Az Egyesült Államok története*, Budapest, 1995, 38.

és szeptember 13-án feladták a várost a britek előtt. Az 1760-as évvel be is fejeződött az amerikai földön folytatott harc. A párizsi béke értelmében Kanadát, valamint az Allegheny-hegység és a Mississippi folyó közötti területet Nagy-Britannia számára át kellett adnia Franciaországnak.¹³

Az 1763 utáni időszak eseményei nagyban befolyásolták a későbbi történeteket. Újabb összecsapásokra került sor az indiánok és a gyarmatlakók között. Az indiánok 1763 májusában betörték az Allegheny-hegység nyugati oldalán létrehozott telepre. A brit parlament úgy határozott, hogy az indiánokat az Allegheny-hegység és a Mississippi közötti területre telepítik le, ahová a telepesek nem léphettek be.¹⁴

1763-ban kiadták a királyi proklamációt, amely négy körzetet határolt el, ezek: Quebec, Kelet-Florida, Nyugat-Florida és Grenada voltak. Kijelölték a határaikat, illetve meghatározták, hogy az első három gyarmat területén élő indián törzseket a telepesek nem bántalmazhatják, illetve azok területeire nem léphetnek. Továbbá elrendelték, hogy a kormányzóságokban a közjó és a közbéke érdekében külön-külön gyűléseken törvényeket hozzanak, amelyek az angol törvényekkel nem helyezkednek szembe. Törvényszékeket és bíróságokat kellett felállítaniuk, fellebbezni pedig a titkos tanácshoz lehetett.¹⁵

A proklamációs vonal meghúzása után Nagy-Britannia pénzügyi problémájával is foglalkoztatott a parlament. George Grenville miniszterelnök úgy gondolta, hogy a katonák jelenléte szükséges a gyarmatok határainak biztosítása érdekében, holott a gyarmatlakók 1754 előtt maguk mondtak le erről a védelemről. Viszont ez azt jelentette, hogy újabb adókat kellett kivetni a sereg finanszírozására. Grenville pedig ezt az amerikaiakra akarta hárítani, mivel az ő védelmükről volt szó. Valójában elsősorban a háborúk miatti anyagi veszteséget próbálta ilyen módon pótolni az anyaország, nem pedig a gyarmatok védelme volt a cél.¹⁶

Ezért 1764-ben kiadták a cukortörvényt, ami az 1733-as melasz törvény kiegészítése volt. Ennek célja az állami bevételek további növelése volt. A gyarmatokra bevitt cukorra, selyemre, vászonra, kávéra és borra illetékeket rótt. Ezen felül

¹³ Urbán Aladár: *Köztársaság*, 34.

¹⁴ Uo. 42.

¹⁵ Az 1763. évi királyi proklamáció az újonnan szerzett területekről, In: *Szöveggyűjtemény*, 87-89.

¹⁶ George Brown Tindall-David E. Shi: *America – A Narrative History*, New York-London, 1993, 96. Továbbiakban: *America*

ellenőriztették a csempészetet is, mivel annak a legfontosabb terméke a francia melasz volt.¹⁷

1765-re már 10 000 katona állomásozott a gyarmatokon, így a brit parlament számára újabb bevételi forrásokat kellett találni.¹⁸ 1765 novemberében fogadtak el egy újabb adózási törvényt.¹⁹ A Bélyegtörvény szerint szinte minden hivatalos iratra, kártyalapra, vagy naptárra meghatározott illetéket kellett fizetni.²⁰

A törvény elfogadásának hírére a gyarmatokon élők tiltakozásokba kezdtek. Demonstrációkat, felvonulásokat tartottak. Ezeket leginkább a bostoni Szabadság Fiai²¹ szervezet rendezte meg, amelynek a tagja volt Samuel Adams – John Adams másod-unokatestvére –, valamint James Otis is.²² Különböző dokumentumokat fogalmaztak meg, határozatokat írtak, tebojkottot tartottak. Munkásnak, vagy matróznak öltöztek és megtámadták az illetékbeszedőket, elégették a bélyegzős papírt.²³

A gyarmatlakók fő problémája a személyes képviselő hiánya volt. James Otis szerint „az adózás képviselő nélkül, zsarnokság!”²⁴ Az ő álláspontjukkal szemben az anyaország úgy gondolta, hogy a parlament minden területet és ott lakót képvisel, ami és

¹⁷A melasz törvény megadózott minden olyan területől érkező melaszt, ami nem Nagy-Britannia fennhatósága alá tartozott.

Paul S. Boyer-Clifford E. Clark, Jr.-Joseph F. Kett-Neal Salisbury-Harvard Sitkoff-Nancy Woloch: *The Enduring Vision – The History of the American People, Vol. 1.*, Lexington-Toronto, 1990, 135. Továbbiakban: *The Enduring Vision*

¹⁸ Tindall-Shi: *America*, 97.

¹⁹ Gary B. Nash-Julie Roy Jeffrey-John R. Howe-Peter J. Frederick-Allen F. Davis- Allan M. Winkler: *The American People: Creating a Nation and Society, Volume One: To 1877*, New York, 1994, 151. Továbbiakban: *The American People*

²⁰ Az 1765. évi bélyegtörvény, In: *Szöveggyűjtemény*, szerk.: Bódy Pál-Urbán Aladár, 93-96.

²¹ Az 1765-ben létrejött titkos társaság legfőbb célja a Bélyegtörvény elleni tiltakozás volt. Tagjai 1765. augusztus 15-én Andrew Oliver vámszedő háza előtt összeverődött tömegben is jelen voltak, ahol sor került bántalmazásra is. In: szerk.: Richard B. Morris-Jeffrey B. Morris: *Encyclopedia of American History*, New York, 1982, 87-88.

²² Tindall-Shi: *America*, 99.

²³ Szuhay-Havas Ervin: *Tizenhárom csillag – Az amerikai forradalom története*, Budapest, 1976, 132. Továbbiakban: *Tizenhárom csillag*

²⁴ R. Ernest Dupny-Trevor N. Dupney: *The Compact History of the Revolutionary War – The Story of the American Revolution*, New York, 1963, 20.

aki Nagy-Britannia fennhatósága alá tartozik. Így a gyarmatoknak nem kell külön képviseltetniük magukat.²⁵

1765-ben szervezték meg a Bélyegtörvény-ellenes kongresszust, ahol arról határoztak, hogy személyes, vagy képviselőik beleegyezése nélkül a gyarmatokon élőkre ne kényszerítsenek adót. Kijelentették, hogy elidegeníthetetlen joguk az esküdszék jelenlétében való tárgyalás. A gyűlés legfontosabb határozata szerint a brit termékek vásárlásával már jelentős összeggel hozzájárultak a „koronának juttatandó ellátmányhoz”, így a bélyegtörvény és az ehhez hasonló törvények szükségtelenek.²⁶

Ebben az évben még egy fontos törvényt fogadtak el Nagy-Britanniában. Az elszállásolási törvény elrendelte, hogy Amerika minden egyes gyarmatán, ami brit fennhatóság alá tartozik, minden katonatisztet kötelesek elszállásolni, akár egy család házában, akár fogadóban. Viszont kikötésként ott szerepelt, hogy ha a katonák nem viselkednek megfelelően – például alkoholt fogyasztanak a szolgálat alatt, stb. –, akkor barakkokban kell elszállásolni őket.²⁷ Legfőképp New Yorkot érintette ez a törvény, mivel a gyarmatokra kirendelt brit sereg központja ott volt.²⁸

Az amerikaiak tiltakozása nyomán a brit parlament 1766-ban eltörölte a bélyegtörvényt, viszont elfogadta a deklarációs törvényt, amely kimondta, hogy a brit parlament ezentúl is róhat ki adókat a gyarmatokra.²⁹

1767-ben adták ki a Townshend törvényeket. Ez újabb illetéket rótt ki a teára, a papírra, az üvegre és az ólomra. Az ebből szerzett jövedelmekből a gyarmatok fegyveres védelmét akarták megerősíteni, valamint az amerikai igazságszolgáltatás anyagi terheit is ezzel próbálták mérsékelni. Így a kormányzók és a fontosabb tisztviselők nem függték többé a gyarmati törvényhozástól.³⁰

²⁵ Mary Beth Norton-David M. Katzman-Paul D. Escott-Howard P. Chudacoff-Thomas G. Paterson-William M. Tuttle, Jr.: *A People and a Nation – A History of the USA*, Dallas-Illinois-New Jersey, 1986, 108.

²⁶ Az 1765. évi bélyegtörvény-ellenes kongresszus határozatai, In: *Szöveggyűjtemény*, szerk.: Bödy Pál-Urbán Aladár, 97-98.

²⁷ Quartering Act, In: *Documents*, 61-63.

²⁸ Tindall-Shi: *America*, 97.

²⁹ Thomas A. Bailey-David M. Kennedy: *The American Pageant – A History of the Republic Vol. 1.*, Lexington – Toronto, 1987, 96.

³⁰ Paul S. Boyer-Clifford E. Clark, Jr.-Joseph F. Kett-Neal Salisbury-Harvard Sitkoff-Nancy Woloch: *The Enduring Vision*, 143.

Először Massachusetts, majd New York fejezte ki nem tetszését. A gyarmatokon élők gazdasági bojkottot hirdettek az anyaország ellen. Nem vásároltak brit árut 1768 ősztől „se maguknak, se megrendelésre, se ügynökön keresztül”, kivéve azokat a termékeket, amelyeket már megrendeltek a készleteik feltöltésére. 1769 és 1770 között nem vásároltak semmiféle brit árut, kivéve a sót, szenet, horgokat, halászsínókat, kendert, ólomgolyót, sörétet, gyapjúkártolót és gyapjúfésűt. Valamint nem vásároltak teát, üveget és papírt sem Britanniából, sem pedig Amerika más gyarmatairól, ahova importálták ezeket a termékeket, egészen addig, amíg ezekre az árucikkekre vonatkozó vámtörvényeket vissza nem vonják.³¹

A gyarmatlakók számára egyre tarthatatlanabbá vált a helyzet. 1770. március 5-én az új brit miniszterelnök, Lord North, gyarmatpolitikája megalapozásaként visszavonatta a Townshend törvényeket.

3. 2. Boston szerepe a függetlenségi háború kezdeténél

1630-ban alapították meg Bostont, amely kereskedelemben betöltött szerepe miatt hamarosan az egyik legfontosabb várossá vált a gyarmaton belül. A 18. századra egy gazdag kereskedő réteg alakult ki itt.³²

Boston a szerepe 1765-ben nőtt meg. Már június 8-án körlevelet intézett a többi gyarmat törvényhozó testületéhez, amelyben felszólította őket, hogy október 7-re küldjenek követeket New Yorkba, a Bélyegtörvény-ellenes kongresszusra. Kilenc gyarmat 27 küldöttje jelent meg azon a napon.³³ Ennek főbb határozatait fentebb már kifejtettem.

Augusztus 14-én a tömeg Massachusetts gyarmat kinevezett illetékszedőjének, Andrew Olivernek a képét elégette, a bélyegzett papirosok kiosztására elrendelt épületet lerombolta. Augusztus 15-én Oliver lemondott tisztségéről. Augusztus 26-án zavargások törtek ki. A tömeg egyik fele a csempészet ellenőrzésével foglalkozó altengernagyi hivatalt, a másik fele a vámhivatal vezetőjének házát rombolta szét. Ezt követően egyesült erővel törtek be Hutchinson helyettes kormányzó házába, hogy azt is felforgassák.³⁴

³¹ A bostoni egyezmény az angol áruk behozatala ellen, In: Szöveggyűjtemény, 100.

³² Urbán Aladár: *Köztársaság az Újvilágban*, Budapest, 1994, 11. Továbbiakban: *Köztársaság*

³³ Az 1765. évi Bélyegtörvény-ellenes kongresszus határozatai, In: *Szöveggyűjtemény*, 97-98.

Dél-Karolina, Rhode Island, Connecticut, Pennsylvania, Maryland, Massachusetts, valamint Delaware, New York és New Jersey képviselői is jelen voltak.

³⁴ Szuhay-Havas Ervin: *Tizenhárom csillag*, 138-139.

1768 januárjában James Otis gyűlést hívott össze, hogy átbeszéljék az újonnan elfogadott törvényeket, mivel azok akadályozták a gyarmatok papír- és üvegiparának a fejlesztését. Egy hétre rá vámszedők érkeztek az anyaországból. Massachusetts gyarmat lakói újfent tiltakozni kezdtek, felvonulásokat tartottak.³⁵

1768-ban a bostoni vámhivatal egy egyárbocost akart átvizsgálni, de a tömeg ezt megakadályozta. A vámszedők katonai beavatkozást kértek az ügyben, mivel már hónapok óta nem tudták rendesen elvégezni munkájukat. Meg is érkezett egy hadihajó a bostoni kikötőbe, de a vámszedők még így sem boldogultak az összegyűlt tömeggel, így szárazföldi csapatokat is kértek.³⁶ Szeptember 28-án érkezett meg az első két ezred Halifaxból, majd pedig november 10-én másik kettő, akiket Írországból toboroztak. 1770-re viszont már csak a 14-es és a 29-es gyalogezred maradt a városban.³⁷

1768. november 5-én a Guy Fawkes Day alkalmából az utcára kivonult tömeg felvonulást tartott. Az eddigi megszokott protestáns ünnepen nem pápákat ábrázoló babákat égettek el, hanem együtt vonulva kiabálták jelszavaikat: „*Liberty & Property & no Comissioners*”, ami magyarul azt jelenti: „Szabadság & Tulajdon & Vámszedőket ne”.

Decemberben a vámszedők kötelezték a várost arra, hogy a törvényhozó gyűlésen a tanács tartson egy megbeszélést arról, miként lehetne betartatni a Townshend törvényeket. Eközben a gyarmatokon több kisebb város Boston példájára ugyanúgy bojkottot hirdetett a brit áruk behozatala ellen.³⁸

James Otis és Samuel Adams arra kérte Massachusetts gyarmat kormányzatát, hogy egy körlevelet intézzon a gyarmatokhoz, amiben a Townshend törvények teljes elvetésére szólítanak fel mindenkit. Ezt a vezetőség visszautasította.³⁹ A körlevél legfőbb megállapítása szerint az adók, melyeket a brit parlament kivetett a gyarmatokra, sértik a gyarmatok lakóinak alkotmányos jogait, mivel az azokból befolyt összegek Nagy-Britannia anyagi érdekeit szolgálják.⁴⁰

³⁵ Robert Middlekauff: *The Glorious Cause – The American Revolution, 1763-1789*, New York, 1985, 156-157. Továbbiakban: *The Glorious Cause*

³⁶ Gary B. Nash-Allan M. Winkler: *The American People*, 155.

³⁷ A. C. Goodall, Jr.: *The Boston Massacre*, In: *The Boston Daily Advertiser*, 1887. június 3, 4.

³⁸ Robert Middlekauff: *The Glorious Cause*, 157.

³⁹ Colin Bonwick: *The American Revolution*, Basingstoke-London, 1991, 75.

⁴⁰ Massachusetts Circural Letter, February 11, 1768, In: *Documents*, 66-67.

1770-re az emberek egyre kevésbé tűrték meg a katonákat a városban, mivel alacsony fizetésük miatt Bostonban vállaltak munkát, emellett részegesek voltak és a lakosokkal tiszteletlenül viselkedtek. 1770. március 5-én a Boston vámháza előtt összegyűlt tömegbe katonák lőttek. A március 12-én megjelent *Boston Gazette* címlapján „bostoni mészárlás”-ként írták le az esetet.

4. A bostoni mészárlás

A katonák és a bostoni lakosok közötti összetűzés 1770. március 5-én következett be. Március 3-án a bostoni kötélműhelyben az egyik dolgozó, Samuel Gray és a társai provokálták a katonákat, és végül összeverekedtek. Ez tekinthető a „mészárlás” előzményének.

A március 5-ei események a *Famous American Trials* c. weboldal szerint azzal vették kezdetüket, hogy John Goldfinch kapitány tartozott az egyik borbélynak, akinek a segédje, Edward Garrick figyelmeztette a tisztet tartozására a King Streeten levő vámház előtt. Az ott álló őr, Hugh White azt mondta a fiúnak, hogy a felettese egy úriember, így ha adóssága is lenne, azt kifizetné. Garrick erre azt válaszolta, hogy a seregben nincsenek úriemberek. White elhagyva a posztját a muskétájával vállon ütötte a fiút, aki elesett emiatt.⁴¹ Az egyre növekvő tömeg gúnyolni, majd dobálni kezdte White-ot jégdarabokkal, amíg az a Vámház lépcsőjéig vissza nem szorult. Ekkor a katona felrohant a lépcsőn, megtöltötte a puskáját és kérte, hogy nyissák ki a vámház ajtaját.⁴²

Egy másik csoportosulás eközben a Dock Squaren gyülekezett, ahonnan tovább mentek a King Streetre. Közben megkongatták a vészharangot. Volt egy harmadik tömeg is néhány utcával arrébb a King Streettől, ahol a helyiek szintén hógolyóval dobáltak katonákat, akik ezért kénytelenek voltak visszavonulni a barakkjukba.⁴³

⁴¹<http://law2.umkc.edu/faculty/projects/frtrial/bostonmassacre/bostonmassacre.html>, 2012. 02. 28. 22:05 Stephen C. O'Neill ezzel szemben azt állítja, hogy egy fiú rohant át az utcán, és durva szavakkal illette White-ot. Szerinte John Goldfinch kapitány nem volt jelen a helyszínen.

Preston peranyagában a tanúvallomás során a fiú azt állította, hogy Goldfinch egészen Davies boltjáig üldözte őt, ahova be is tört. Ekkor White elhagyta a posztját, és megütötte Gerricket – vagy Gerrisht a forrás szerint. Ő kiabált és sírt. Negyed órával azután, hogy Preston és a katonák megérkeztek a helyszínre, kb. 30 bostoni érkezett a King Streetre a Royal Exchange Lane-ről. Miután odaértek, elüldöztek mindenkit, aki ott volt, így a tüzelésnél már csak 12 helyi volt jelen.

<http://rotunda.upress.virginia.edu/founders/default.xqy?keys=ADMS-print-05-03-02-0001&mode=TOC>, 2011, nov. 25. 13:38. John Adams: *The Legal Papers of John Adams Volume 3.*, szerk.: Hiller B. Zobel-L. Kinwin Worth, 1965, 51. Továbbiakban: Legal Papers

Más forrás, vagy szakirodalom nem tudósít arról, hogy a borbély segédje elhagyta volna a helyszínt.

⁴²Kidder szerint a King Streetre vezető Royal Exchange Lane-ről jövő tömeg azzal fenyegette White-ot, hogy megöli, mivel az vállon ütötte a fiút a fegyverével, aki ezért rohant fel a Vámház lépcsőjére, töltötte meg a fegyverét és kiáltott segítségért.

Frederic Kidder: *History of the Boston Massacre*, 5.

⁴³ Kidder művében szintén három tömeget említ. Ebből kettő a Brattle Streetről indult a King Streetre. Az egyik tömeg, amelynek vezetője Crispus Attucks volt – egy mulatt férfi –, összeverekedett egy csapat járőröző katonával. Néhányan a Régi Brick Imaházhoz mentek és megkértek valakit, hogy kongassa meg a vészharangot. Ezzel egyidőben egy másik tömeg a King Streeten gyülekezett Goldfinch és Gerrick

Thomas Preston kapitány kb. 30 perccel később érkezett meg a helyszínre hét emberével együtt, töltetlen fegyverekkel. Ekkor már 300 főre nőtt az eredetileg 50 emberből álló tömeg. Hógolyóval, osztriga héjjal dobálták a katonákat, akik ezért megtöltötték fegyvereiket. Crispus Attucks – egy középkorú, mulatt férfi, aki később a mészárlás egyik mártíra lett – kiütötte a jobb oldalon álló katona, Hugh Montgomery kezéből a puskája, amivel aztán megütötte. Montgomery miután visszaszerezte a fegyverét a tömegre fogta, majd elkiáltotta magát: „Miért nem lőttök?” Ezt követően többen elkezdtek tüzelni. Matthew Killroy fejbe lőtte Samuel Gray-t. Két golyó találta mellkason Attuckst, halálos sebet okozva ezzel. Végül öt ember feküdt a földön holtan, ezen kívül hatan megsérültek.

A katonák újratöltötték a fegyvereiket, de Preston megálljt parancsolt. A kormányzó, Thomas Hutchinson nem sokára a helyszínre érkezett, ahol számon kérte a kapitánytól a történeteket. Mikor az elismételte az esetet, Hutchinson a tömeghez fordult, és azt mondta, hogy hagyják a törvénykezésre a probléma megoldását. Ezt követően gyorsan összehívott egy tanácsot és elfogató parancsot adott ki Preston ellen nem sokkal hajnali egy óra előtt. Két órával később vitték a börtönbe, ahol hét hónapot töltött el tárgyalásáig. A hét katonát szintén letartóztatták.⁴⁴

Preston kapitány a vallomásában megemlítette azt a velük szemben tanúsított gyűlöletet, amit a lakosság táplált irántuk. Leírta, hogy a helyiek a kabátjuk alatt fegyvereket hordtak, amikkel a másodperc tört része alatt megölhették volna őket. Preston szerint este nyolc órakor megtámadtak két őrt, de nem nevezte meg a helyszínt. Az összegyűlt tömeg ezután két részre vált szét: az egyik a vámházhoz ment, a másik a Brick imaháznál levő vészharangot kongatta meg. Preston, miután értesült az eseményekről, 12 embert küldött a vámházhoz, majd maga is odament azért, hogy megvédje a „király pénzét”⁴⁵ és a katonái életét. Kiemelte a vallomásában, hogy töltetlen fegyverrel érkeztek a helyszínre. A kapitány a katonák és a tömeg közé állt, hogy megpróbálja lecsillapítani a

összetűzése után. A harmadik tömeg pedig a Dock Squaren gyülekezett, ahonnan egy titokzatos férfi katonai egyenruhában azt javasolta, hogy vonuljanak át a Vámházzal szemben levő fő őrséghez.

Frederic Kidder: *History of the Boston Massacre*, 4-5.

A perekben elhangzott tanúvallomásokban senki sem tudta megnevezni, vagy azonosítani ezt a férfit, csak annyit említettek meg, hogy egy furcsa idegen tanácsára cselekedtek.

⁴⁴ <http://law2.umkc.edu/faculty/projects/ftrials/bostonmassacre/bostonaccount.html>, 2011. 10. 18. 16:16

⁴⁵ A forrásban levő „king’s money” kifejezés az adókból befolyt pénzre utal.

helyieket. Több katona is megkérdezte tőle, megtöltsék-e a fegyvereiket, és Preston igennel válaszolt. Viszont arra, hogy parancsot ad-e a tüzelésre, nemleges választ kaptak.

Ekkor az egyik katonát – ez volt Montgomery – megütötték, amitől a földre zuhant. Miután felkelt, elsütötte a fegyverét. A kapitány megkérdezte, miért tüzelt parancs nélkül, de mielőtt választ kaphatott volna őt is megütötték egy fadarabbal, ami a vállán találta el. A katonákat jég- és fadarabokkal kezdték dobálni. Ekkor hangzott el Preston háta mögül a tűzparancs, és több katona löni kezdett. A helyszínen három halott – a fent említett öt halottal szemben – feküdt a földön, három másik súlyosan, négy pedig könnyebben megsérült. Mikor Preston kérdőre vonta katonáit, miért nyitottak tüzet, azt mondták, azt hitték, tőle jött a parancs. Viszont ő pont az ellenkezőjét állította. A lövéseket követően a tömeg szétszéledt, de még az utcán maradtak azok, akik ellátták a sérülteket. Preston kihívta a barakkokból az ezred többi tagját is, és utasította őket, hogy vegyék fel az „utcai tüzelés” pozíciót.

A 14. gyalogezred katonáit is felszólították, hogy fegyverkezzenek fel, de maradjanak a helyükön. Miután Hutchinson a King Streetre érkezett, a tömeg szétszólott, a katonák pedig visszatértek barakkjaikba. A kormányzó még a helyszínen összehívott egy tanácsot, és azt követően elfogatóparancsot adtak ki a kapitány és hét katonája ellen.⁴⁶

1770. március 12-én a *Boston Gazette*-ben megjelent egy újságcikk, amely az esetet „bostoni mészárlásnak” nevezte el. A cikk szerzője, John Holt azt állította, hogy a kötélműhelyben lezajlott események lehetettek az előzményei az 5-én történeteknek. Az összegyűlt tömeg pedig azért támadt a katonákra, mert azok kiprovokálták a lakosokból. Holt azt írta, hogy a kötélműhelyben a katonák egy gyilkost kerestek, aki megölt egy tisztet, viszont a halottnak hitt tisztet később sértetlenül megtalálták.

A cikk szerint a katonák körében akár egy előre megbeszélte tervről is szó lehetett. Hétfő délután a 29. ezred katonái Boston utcáin kihúzott rövid karddal felvonultak, és közben bostoni lakosokat sebesítettek meg. Kilenc óra után négy fiatal – Edward Archbald, William Merchant, Francis Archbald és John Leech, jr. – hazafelé tartva az orvos házánál kettéváltak. Edward és William a Murray laktanya irányába mentek tovább egy szűk sikátoron keresztül, ahol egy katona kardjával a fal felé hadonászott. Edward figyelmeztette Williamet, hogy vigyázzon a karddal, mire a katona megfordult, egyiküket

⁴⁶ <http://law2.umkc.edu/faculty/projects/ftrials/bostonmassacre/prestontrialexcerpts.html>, 2012. 02.28. 22:26

megütötte, másikuk ruháját pedig felvágta a karján. Ennek hatására több katona is kirohant az utcára és bántalmazta a két fiút. A zajra a helyiek is felfigyeltek és visszaűzték a katonákat a barakkjaikba. 10-12 perc múlva azok visszajöttek, majd a King Street közelében és verekedés alakult ki a két csoport között.

Preston kapitány és egy csapat katona töltött szuronnyal érkezett a vámházhoz. Miközben arrébb lökdösték az embereket, azok hógolyóval kezdték dobálni őket. A kapitány tüzet parancsolt, először csak az egyik sütötte el a fegyverét. Amikor egy helyi lakos előre rohant és bottal fejbe akarta ütni a kapitányt, a többiek is elkezdtek tüzelni. Hárman feküdtek holtan a földön, ketten életveszélyesen sebesültek meg. A 29. ezred katonái addig álltak felfegyverkezve, amíg meg nem érkezett a kormányzó. A katonákat visszaküldték a barakkjaikba, a lakosokat pedig a házaikba. Hajnali három órakor Preston kapitányt letartóztatták, néhány órával később pedig katonáit is.

Kedden délelőtt tizenegy órakor összehívtak egy bizottságot, ami úgy döntött, hogy a két ezredet el kell távolítani a városból.

Holt meg volt győződve róla, hogy a lakosok jogosan háborodtak fel azon, hogy ennyi katonát szállásoltak el a városban, és hogy a szomszédos városok azonnal felfegyverkeznek, mihamarabb megkapják az első híreket a mézárólásról.⁴⁷

A köznyelv ezután a King Streetet „Hentesek folyosójának” hívta.⁴⁸

A cikk azért nagyította fel az esetet, és azért másította meg a történetet, mert az volt a célja, hogy a gyarmatokat összefogásra készítse, és saját önállóságra tegyenek szert, ne kelljen függniük a brit uralomtól. A parlament visszavonta a Townshend vámokat, de a többi ugyanúgy érvényben maradt. Emiatt a feszült viszony fennmaradt az anyaország és gyarmatai között.

A „mészárólás” a függetlenségi háború egyik fontos előzményévé vált, mivel ez volt az első olyan esemény, amikor a gyarmatok ténylegesen is felléptek Nagy-Britanniával szemben.

Ezt követően a gyarmatok könnyebben és gyorsabban határozták el magukat az aktív cselekvés mellett. Ezt mutatta az 1773-as bostoni teadélután is.⁴⁹

⁴⁷ <http://memory.loc.gov/cgi-bin/query/r?ammem/rbpe:@field%28DOCID+@lit%28rbpe10401000%29%22> 2011. 11. 17. 16:11

⁴⁸ Donald Barr Chidsey: *The Great Separation – The story of the Boston Tea Party and the beginning of the American Revolution*, New York, 1965, 127.

⁴⁹ Alfred F. Young: *The American Revolution – Explorations into the History of American Radicalism*, DeKalb, 1976, 260.

A Függetlenségi Nyilatkozatban a sérelmek között szintén utaltak a Várház előtti eseményekre: „Béke idején állandó hadsereget tartott közöttünk törvényhozásunk beleegyezése nélkül. Arra törekedett, hogy a katonaságot a polgári hatalom fölé helyezze, és attól függetlenné tegye. [...] olyan jogrendnek vetett alá minket, amely idegen alkotmányunktól [...] hozzájárulását adta ehhez az állítólagos törvényhozáshoz abból a célból: [...] hogy hatalmas fegyveres seregeket szállásolhasson el közöttünk; [...] hogy színleges eljárással megvédelmezhesse ezeket az államaink lakosai ellen elkövetett különböző gyilkosságaikért járó büntetés ellen.”⁵⁰

⁵⁰ A Függetlenségi Nyilatkozat – A Kontinentális Kongresszus Függetlenségi Nyilatkozata, 1776. június 4-én, In: *Szöveggyűjtemény*, 113.

5. A perek

A mérszárlást követően kérdéses volt, hogy ki vállalná el a katonák védelmét, mivel a közvélemény könnyen rányomhatta volna a védőügyvédekre a hazafiatlanság bélyegét. Hutchinson először Samuel Quincyt kérte fel, de ő elutasította, mivel nem volt teljesen biztos abban, azt akarja-e, hogy felmentsék a katonákat. Úgy határoztak, hogy több ügyvéd fogja képviselni a védelmet. Így vállalta el John Adams, Josiah Quincy, jr. és Robert Auchmuty az ügyet. A bostoni lakosokat Robert Treat Paine és Samuel Quincy képviselte.⁵¹ Utóbbi azért vállalta el a vádat, amiért a védelmet elutasította: nem hitt a katonák ártatlanságában.

Adams a mérszárlás éjjelén Bostonban tartózkodott, és még azon az éjjelen visszasietett lakóhelyére, Braintreebe, hogy családját biztonságba helyezze, mivel biztos volt benne, azzal, hogy elvállalta a katonák védelmét, veszélybe kerülhet az ő és családja élete is. Úgy gondolta, hogy ezzel vége lesz a politikai karrierjének, mivel a közvélemény azt hihette, hogy Nagy-Britannia érdekét képviseli, de ezt a megoldást tartotta helyesnek.⁵² Adams szerint egy szabad országban nincs olyan ember, akitől meg lehet tagadni a jogot, hogy tanácsot és képviselést fogadjon egy olyan fontos ügyben, amikor az ember élete a tét.⁵³ Az ártatlanság vélelme mindenkit megillet, hiszen addig senkit sem lehet bűnösnek nevezni, amíg az be nem bizonyosodik róla. Emiatt hitte Adams, hogy helyesen cselekszik, és a perek alatt meggyőző és energikus beszédeivel ezt be is bizonyította.

Az esküdtszéknek 18 tagja volt. Sokan azt gondolták, hogy nem találhatnak pártatlan bírót a perekhez, mivel a gyarmatok nagy része szimpatizált Boston törekvéseivel. A gyarmatokra irányított katonák parancsnoka, William Dalrymple ezredes ki is jelentette, hogy nem lát esélyt arra, hogy döntés szülessen a katonák ügyében.⁵⁴

Első lépésként Adams és Quincy különválasztotta Preston ügyét a katonákétól, ami ellen három katona kérvényt nyújtott be. Azt kérték, hogy a kapitányukkal együtt tartsák meg a tárgyalásukat, mivel Preston „nem tudna a szemükbe nézni, ha neki több esélye lenne arra, hogy mentse az életét, mint a katonáinak, akik az ő parancsát követték.”

⁵¹ Preston ügyében Auchmuty végül csak tanácsadóként játszott szerepet.

John Philipp Reid: *A Lawyer Acquitted: John Adams and the Boston Massacre Trials*, 1974, 193-195.

⁵² Donald Barr Chidsey: *The Great Separation*, 127.

⁵³ David McCullough: *John Adams*, New York, 2001, 37.

⁵⁴ Reid: *A Lawyer Acquitted*, 193.

Ennek a petíciónak feltehetően több oka lehetett. Reid szerint azért akarták a közös tárgyalást, mert ha Preston ügyét előbb tárgyalják, mint az övéket, akkor a kapitány bármit állíthat: azt, hogy ő adta, vagy nem ő adta a tűzparancsot. A katonák bizonyíték nélkül nem vádolhatták Prestont, csak akkor, ha nem ugyanaz az ügyvéd képviseli őket, mert akkor tanúként jelen lehettek volna a tárgyalásán. Valószínűleg ezért kérte Quincy és Adams, hogy szakítsák meg a tárgyalásokat. A katonák petícióját viszont elutasították.⁵⁵

Preston ügyét a Massachusettsi Főbíróság épületében október 14-e és 30-a között tárgyalták meg. Felmentették a vád alól, mivel az ítélet szerint nem adott parancsot a tüzelésre. A katonák tárgyalása november 27-e és december 5-e között zajlott le. A nyolc katona közül kettőt, Matthew Killroy-t és Hugh Montgomeryt ítélték el emberölés vádjával.⁵⁶ Végül őket is felmentették a büntetés alól a *benefit of clergy* gyakorlata miatt.⁵⁷

Sem Adams, sem Quincy nem kételkedett az ügy kimenetelében. A siker eléréséhez viszont eltérő módszert akartak alkalmazni. A bizonyítékok benyújtásánál nézeteltérések támadtak nézeteltérések közöttük. Emiatt félő volt, hogy királyi tisztviselők is beavatkoznak és Adams helyére valaki mást állítanak. A vád olyan katonák ellen szóló bizonyítékokat, tanúvallomásokot akart felhasználni, amiket a mészárlás után a bostoniak gyűjtöttek össze. Quincy hasonló módon a bostoniak elleni bizonyítékokra akart támaszkodni.⁵⁸ Adams ezt megtiltotta, és kijelentette, ha Quincy ezt tovább folytatja, akkor lemond az ügyről. Preston és a katonái aggódni kezdtek, mert úgy gondolták, Adamsnek fontosabb Boston hírneve, mint az életük.⁵⁹

Sampson Blowers, egy ügyvéd azt tanácsolta Adamsnek, hogy ha csak olyan tanúkat tud előállítani, akiket Bostont rossz fényben akarják feltüntetni, akkor nem

⁵⁵ Reid: *A Lawyer Acquitted*, 195-196.

Chidsey ezzel ellentétben 1965-ös művében azt írta, hogy 8 bebörtönzött katona és 4 gyanúsított társuk írta meg a kérvényt.

⁵⁶ Chidsey: *The Great Separation*, 128.

⁵⁷ A. C. Goodall, Jr. : *The Boston Massacre*, 8.

A tanulmányban szereplő *benefit of clergy* (a papság előnye) a nevéből adódóan eleinte a papságra vonatkozott. Kiváltságuk volt, hogy világi bíróság nem ítéltette el őket, csak egyházi. Ezt később átvették a világi törvények is, és leginkább a büntetőjog enyhítésére alkalmazták. 1790-ig az amerikai gyarmatokon is érvényben volt, az anyaországban viszont még a Tudorok alatt visszavonták ezt a törvényt. <http://www.newadvent.org/cathen/02476a.htm>, 2012. 06. 11. 8:20

⁵⁸ Egy szemtanú azt állította, hogy bostoni tömeg gyülekezett az utcán nem sokkal a mészárlás előtt, tehát a bostoniak előre eltervezték, hogy erőszakot alkalmaznak a katonákon.

⁵⁹ Reid: *A Lawyer Acquitted*, 198-200.

érdemes foglalkoznia ezzel az ügyel. Ebből adódóan sok olyan tanút nem hívtak be a tárgyalásra, akit eredetileg beidézték volna. Eközben egy ügyvédtársuk, Samuel Hood felkereste Hutchinsont azzal, hogy Adamset váltsák le, és helyére nevezzék ki Auchmuty-t. Ezt mind Auchmuty, mind Hutchinson elutasította. Sokan azt hitték, hogy Adams fontosabbnak tartja a politikát, mint az ügyfelei iránti felelősségét. Adams érveléséből kitűnt, hogy Boston városának érdekeit nem helyezte előtérbe a katonák ügyével szemben. Úgy gondolta, hogy Quincy fiatalos hevületével kockára teszi ügyfelei életét, és ezért nem akarta, hogy felhasználják azokat a bizonyítékokat.⁶⁰

Adams nem említett meg semmilyen előzményt, ami a mészárláshoz vezetett. Mivel mindenki tudta, hogy a bostoniak alig várták, hogy egy olyan helyzet álljon elő, amikor fizikailag bántalmazhatják a katonákat. Szolgálati idő alatt a katonák feljebbvalói parancs nélkül nem nyithattak tüzet semmire és senkire, ami, és aki brit fennhatóság alá tartozott.⁶¹ Ahhoz, hogy Preston a Vámház előtt védje a katonáit, és a befolyt adót, parancsot kellett volna kérnie. Mivel ezt nem kapta meg, így lényegében az ő hibája lett volna, hogy olyan helyzetbe sodorta a katonáit, amikor kénytelenek voltak tüzet nyitni.⁶²

5.1. Preston ügye: A vád – 1770. október 29.

Preston kapitány peranyaga csak töredékesen maradt fenn, ez is csak a tárgyaláson jelen levő jegyző másolatából. Így Adams nyitó- vagy záróbeszédét nem tartalmazta a forrás.

A tanúk kihallgatása október 14-e és 28-a között folyt le.

A megkérdezett tanúk közül Richard Palmes, kereskedő vallomása nyújtotta az egyik legrészletesebb beszámolót az eseményekről. Hallotta, hogy a vészharang megszólalt, és tudni akarta, hol van tűz. A Murray barakknál találkozott néhány katonával, akik hazaküldték. Mire a Vámházhoz ért, Prestonékat már körbe fogták. Odasietett, és megkérdezte Prestontól, hogy töltve vannak-e a fegyverek, és hogy a lakosságra akarnak-e tüzet nyitni. A kapitány az első kérdésre igennel felelt, a másodikra nemmel. Ezt követően jég- és hódarabokat látott repkedni a katonák körül. Ekkor dördült el az első lövés, ami

⁶⁰ Több történész szerint Adamsnek nem is volt szüksége azokra a tanúvallomásokra, amiket Quincy javasolt. A másik oka pedig az volt, hogy nem akarta, hogy a bostoni tömeg meglincselje Prestont.

Reid: *A Lawyer Acquitted*, 200-202.

⁶¹ A. C. Goodall, Jr.: *The Boston Massacre, 1887, június 3, 5.*

⁶² Reid: *A Lawyer Acquitted*, 202-203.

után Palmes egy bottal kiütötte a puskát a jobb oldalon álló katona kezéből – név szerint Montgomery-éből. Montgomery felvette a puskáját és arrébb lökte őt, időt hagyva a menekülésre. Elhangzott a tűzparancs és lövések dördültek. Palmes ekkor már az utca végén járt, ahonnan visszanézve látta, hogy több holttest is hevert a földön.⁶³

Palmes és mások vallomásából is megállapítható, hogy semmilyen közvetlen bizonyíték nem volt arra, hogy Preston adott parancsot a tüzelésre. A legtöbb szemtanú a katonák jobb oldaláról hallotta az utasítást, de a vád tanúi onnan hallották, ahol a kapitány tartózkodott.

A vád október 29-ei záróbeszédét azzal kezdte, hogy minél előbb le akarja zárni az ügyet. Az általa felhozott vád emberölés volt. Arra a kérdésre helyezte a hangsúlyt, hogy Preston adta-e a tűzparancsot, ami az öt ember halálához vezetett. Ha igen, akkor lehet-e enyhíteni a vádat. A vád érvelésében kiemelte, hogy az esti események előtt katonák őrzőparancsot kaptak kivont kardokkal, és ijesztgették a lakosokat. Paine feltette a kérdést: ezek után furcsa, hogy a lakosok ellenezték a katonák jelenlétét a városban?

Szerinte rossz megoldás volt Preston döntése, mivel békés úton is véget lehetett volna vetni az eseményeknek. Még ha a kapitány a katonáját védte is, akkor sem lehetett volna közbeavatkoznia. Tette kegyetlenség volt, mert így lemészároltak öt embert.

A vallomások szerint Preston a katonák és a tömeg között állt. A tömegben többen látták a kapitányt hátul, katonái mögött. Ha Preston adta is a tűzparancsot, nem lehetett hallani. Az egyik tanú, Foster szerint Preston adta ki az utasítást, majd ment hátra. Így Paine szerint könnyen összeegyeztethetőek a vallomások.

Trowbridge bíró a per befejezésénél azt mondta, hogy ha emberöléssel nem is, de bűnrészességgel lehet vádolni őt, mert nem tudni biztosan, hogy a fegyver megtöltésére, vagy elsütésére adott-e parancsot. Ha Prestonék az őt álló White segítségére siettek, akkor mentesülhetett az emberölés vádja alól, mert önvédelemről volt szó. Oliver bíró szerint jogos volt a katonák védekezése a bostoniakkal szemben.⁶⁴

Prestont végül felmentették minden vád alól, mert a bizonyítékok nem voltak elegendőek ahhoz, hogy bűnösnek találják őt.

⁶³ Richard Palmes: *A Short Narrative of the Horrid Massacre in Boston*, 1770, 38-40.

A katonák perénél megint behívták, mint tanút. Akkor is azt állította, hogy Montgomery előbb tüzelt, mint ahogy ő kiütötte a fegyvert a kezéből. Ezt más tanúvallomások nem támasztották alá.

⁶⁴ Mr. Paine for the Crown, 1770. okt. 29., In: John Adams: *Legal Papers*, 91-96.

5.2. A katonák pere: A vád és a védelem

1770. november 29.

A vád nyitóbeszédét Samuel Quincy tartotta. Azzal a kijelentéssel vezette fel a gondolatmenetét, hogy nem áll szándékában rossz indulatból súlyosbítani a katonák helyzetét. Csupán két dolgot kell bizonyítani a per alatt: hogy azok, akik megölték az öt embert, jelen voltak, és hogy elkövették azt, amivel megvádolták őket.

Több tanút is megemlégett – Austin, Bridgham, Dodge és Langford⁶⁵ –, akik azonosították a vádlottakat. Austin azt állította, hogy 21:15-kor az őrbódé előtt egy csapat katona félkört alkotott. Közülük az egyik, McCauley átkozta és megütötte őt a szuronyával. Abban nem volt biztos, hogy ki sütötte el a fegyverét először, de őt vagy hat lövés dördült el. Bridgham Warrent és Wemmst ismerte fel, és látta, ahogy Gray összeesett mellette. A gyilkosa valahol középen állt. Dodge Warrent azonosította. Szerinte, aki először tüzelt, a bal oldalon állt. Kb. ötven ember volt ekkor az utcán. Elmondta azt is, hogy a bostoniak kezében hógolyók és botok is voltak. Langford kilenc óra környékén a Murray laktanyánál észrevette, hogy a katonák és a bostoniak verekednek. A King Streeten pedig több fiatal fiú körül állta White-ot, aki felment a Vámház lépcsőjére, bekopogott az ajtón, beszélt valakivel, de nem hallotta, miről. Ezután megfordult és meglátta, mennyien vannak körülötte. Langford odament hozzá és biztosította róla, hogy nincsen semmi baj, nem fogják bántani. Gray ekkor érkezett meg a helyszínre, és amikor lelőtték, a fejéből távozó golyó Langford lábába fúródott.

Samuel Quincy szerint a katonák viselkedése miatt a lakosok veszélyben érezték magukat. Ez a félelem, valamint a vészharang kongása, hogy tűz van, sok embert terelt egy helyre, és ezzel magyarázatot is adott arra, hogy miért voltak botok az embereknél: a tüzet akarták eloltani.

Beszédét azzal zárta, hogy amíg a védelem nem szedi össze a szükséges bizonyítékokat, addig a katonákat bűnösnek kell tekinteni.⁶⁶

A védelem nyitóbeszédét Josiah Quincy, Samuel bátyja tartotta. Három fő pontot vázolt fel. Az első szerint a katonák közül bárki ölhetett akkor este, a második pont, hogy

⁶⁵ Adams a per záróbeszédénél a vád megcáfolására ugyanezeket a tanúkat hozta fel.

⁶⁶ Samuel Quincy's Argument for the Crown, 1770. november 29, In: John Adams: *Legal Papers*, 144-157.

ki követte el az emberölést, és a harmadik, hogy a tények vagy igazolni fogják a vádat, vagy pedig tisztázzák a bűntény alól a vádlottakat.⁶⁷

Quincy szerint a katonák élete nem ért kevesebbet, mint bárki másé, ezért a bíróságot arra kérte a beszédében, hogy elfogulatlanul, ne az érzelmeikre hallgatva ítélkezzenek ebben az ügyben.⁶⁸ A bevezetésben felvázolta, hogy van egy helytelenül elfogadott álláspont: mégpedig, hogy egy katona csak a felettesétől kapott utasításra használhatja a fegyverét, még ha önvédelemről van is szó. Valószínűleg ez vezetett a március 5-ei eseményekhez is.

A bostoniak idegeneket láttak a katonákban. Azt gondolták, hogy olyan intézményt képviselnek, ami korlátozza a szabadságukat. Ennek alapja az volt, hogy a brit kormány küldte a katonákat Bostonba. Ebből a szempontból magát a várost nem érinthette ez az ügy, mivel a katonák csak parancsot teljesítettek.

Az ártatlanság és a bűnösség kérdése más volt Bostonra és más volt a katonákra nézve. A bostoni lakosok gyülekezési jogukat használták ki, így gondolhatták, hogy őket nem fogják kérdőre vonni. A viselkedésükből csupán helytelen és indokolatlan magatartást lehetett feltételezni azzal, hogy hógolyóval, osztrigahéjjal és más szeméttel dobálták meg a katonákat. Ezzel szemben a vádlottak még önvédelemből sem süthették el a fegyverüket, mert bírósági ügy válik belőle. Beszédében kihangsúlyozta, hogy a törvény egyformán kezeli a helyeiket és a katonákat is. Quincy utolsó kérdése az volt, hogy „[...] emberség vagy igazságszolgáltatás volt, hogy megtámadtak, megsértettek, kigúnyoltak és mocskoltak egy őrt a posztján?”

Quincy kitért arra is, hogy a tárgyaláson jelen levő katonák nem voltak azok között, akik az utcákon járőröztek március 5-én az esti órákban. Ezt a katonai egyenruhával bizonyította: szolgálatban levő katonáknak kötelező hordani azt. De a vádlottak nem abban jelentek meg a Vámház előtt, hanem rövid kabátot viseltek, amikor White hívására a

⁶⁷ Adams jegyzőkönyvében ezzel kapcsolatban annyit említett meg, hogy a katonák is emberek, így vannak gyengeségeik és hibáik. Ezért ebben az ügyben nem mint államférfiak és politikusok, hanem mint a bíróság tagjai kell, hogy ítélkezzenek.

John Adams: *Legal Papers*, 157-158.

⁶⁸ A bostoniak hangulatát ekkor már erősen befolyásolta a függetlenség gondolatának érlelődése. Valószínűleg erre utalt Quincy, amikor megkérte a bíróságot, hogy elfogulatlanul ítélkezzen az ügyben.

helyszínre siettek. Azok a fegyverek – kard és tör –, melyeket magukkal hordtak a járőröző katonák, nem voltak benne a 29. ezred katonáinál előírt felszerelésben.⁶⁹

1770. december 3-4.

A védelem nevében először Quincy szólalt fel. Első mondatában kihangsúlyozta azt, amit Adams a záróbeszédben, hogy sok volt a hamis tanúzás. Szerinte a bíróságnak inkább a támadók, vagyis a helyiek felett kellene ítélnie. Kifejtette, hogy a Cornhillnál történt verekedés miatt dühösek lehettek a bostoniak a katonákra, és hogy valószínűleg ez volt az, ami a King Street-i eseményekhez vezetett. Ennek ellenére bizonyos esetekben szerintem nem lenne szabad, hogy az embereket az érzelmeik irányítsák, úgy, mint a Vámháznál, vagy, mint a tárgyalóteremben. Quincy megemlítette a *benefit of clergy* gyakorlatát is. Meglepő módon ellene volt ennek az intézkedésnek, mert ez egy olyan doktrína, aminek a lényegét az emberek sosem fogták fel igazán.⁷⁰

„A törvényben, a jogban meghatározták, mi a gyilkosság fogalma. Ebben az esetben viszont nem beszélhetünk erről, mert az önvédelemből elkövetett emberölés egy teljesen érthető és elfogadható cselekedet.”⁷¹

„Szenvedélyemből mennyire van szükségük ahhoz, hogy a bíróság felfüggeszesse az ítéletet, míg minden tanút kihallgatnak? [...] Milyen elfogultak voltak velünk szemben a jelen ügyben? Kérem, Uraim, változtassák meg nézőpontjukat irányunkban!”⁷²

Quincy után Adams emelkedett szóra. Érvelésének egyik legfontosabb pontja az ítélezkézésről alkotott véleménye volt: „Inkább meneküljön meg több bűnös, minthogy egy embert ártatlanul ítéljenek el.”⁷³

Beszédében elsőként azt tárgyalta, mi a különbség az emberölés és a gyilkosság fogalma között.⁷⁴ A törvény az emberölés három fajtáját különbözteti meg: az indokoltat, a

⁶⁹ Josiah Quincy's Opening for the Defense, In: John Adams: *Legal Papers*, 159-169.

⁷⁰ Azért meglepő a véleménye, mivel végül ezzel mentették fel a katonákat a büntetésük alól.

⁷¹ Josiah Quincy's Argument for the Defense, dec. 3-4, In: John Adams: *Legal Papers*, 235.

⁷² Josian Quincy's Argument for the Defense, dec. 3-4, In: John Adams: *Legal Papers*, 227-242.

⁷³ John Adams' Argument for the Defense, dec. 3-4, In: John Adams: *Legal Papers*, 242.

⁷⁴ Az emberölésre a *manslaughter*, a gyilkosságra pedig a *murder* kifejezést használta.

megbocsáthatót, valamint a büntetendőt. Az utolsót még két ágra lehet szétbontani: az előre megfontolt szándékkal, valamint a hirtelen provokációból elkövetett emberölésre.

Először az indokolt emberölést egy példával magyarázta. „Ha egy seriff felakaszt egy embert hazaárulás vádja miatt, az indokolt emberölés, mivel ez a kötelessége. [...] A törvény korlátok közé zárja az embereket.” Ezt követően tért rá a Vámház előtti esetre. Kifejtette, hogy ha egy embert megtámad egy másik, és ha csak egy kis esélyét is látja az illető, hogy az életét fenyegeti ezzel, joga van ahhoz, hogy a helyszínen megölje a támadót. „Ha egy rabló megtámad engem, felszólít arra, hogy adjam oda az értékeimet, jogom van kérdés nélkül megölni őt; ha valaki [...] megtámad, nem beszélhetünk feltétlenül gyilkosságról, de ha oly módon teszi azt, hogy felfedezem az emberölés szándékát, jogom van arra, hogy elpusztítsam⁷⁵, mivel közzétette szándékát, hogy meg akar ölni.”⁷⁶

Adams nem tudta, hogy a katonák valaha követtek-e el rablást, vagy egyéb bűncselekményt, amiért a lakosok nehezteltek volna rájuk, és feltette a kérdést: „[...] biztosak Önök [i. e. az esküdtszék tagjai] abban, hogy az emberek azért támadták meg a katonákat, hogy végezzenek velük?” Ő meg volt győződve róla, hogy erről van szó. Ezt igazolta, hogy a katonák önmaguk védelmében kénytelenek voltak megölni öt embert.

„Képzeljék magukat Wemms, vagy akár Killroy helyébe, hogy tudják, hogy a világ ellenük van [...] a katonáknak nem voltak az emberek [i.e. helyiek] között barátaik, mindenki ellenük volt; azzal, hogy megszólaltak a harangok, a város összes embere odaözlött a King Streetre, hogy asszisztáljon a támadóknak [...] így hangzott el egy szörnyű sikoly, egy indián kiáltás, az emberek kiabálták, Öldd meg! Öldd meg! [...] képzeljék bele magukat ebbe a szituációba, és ítélkezzenek, hogy vajon egy értelmes ember a katonák helyében, nem gondolt volna arra, hogy meg fogják ölni őt.”⁷⁷

Adams szerint a törvény senkit sem kötelez arra, hogy elviselje a sértéseket, hogy veszélyben érezze az életét, hogy hagyja, hogy a körülötte álló tömeg szeméttel dobálja meg, vagy, hogy fenyegetse, míg ezzel szemben tilos számára, hogy megvédhesse magát.

⁷⁵ Adams érvelésében erre a kifejezésre a *destroy* szót alkalmazta, nem pedig a *manslaughter*, vagy *murder* szavakat.

⁷⁶ John Adams' Argument for the Defense, dec. 3-4, In: John Adams: *Legal Papers*, 246.

⁷⁷ Uo. 246.

Szerinte a lakosok törvénytelenül gyülekeztek a Vámháznál, vagy a Dock Square-nél. Viszont azt is kijelentette, hogy az akkori viszontagságos helyzetben⁷⁸ lehetett okuk az embereknek, hogy „lázongjanak”. A Vámháznál levő tömeget mindazonáltal lázadónak nevezte. „Ha több mint három ember erőszakot alkalmaz, mindegy, milyen módon, akkor valamennyi érintett lázadó.”⁷⁹

Paine Preston tárgyalásánál kifogásolta, hogy a kapitány és katonái White segítségére siettek. Erre válaszolt azzal Adams, hogy kijelentette, hogy ha a katonáknak nem volt joguk ahhoz, hogy segítsenek bajba jutott társukon, akkor a lakosoknak sem volt joga arra, hogy beleavatkozzanak az eseményekbe, ez ugyanúgy vonatkozik mindenkire, legyen akár az illető tengerész, vagy városi polgár.

Adams félt attól, hogy sokan gondolják úgy, hogy Preston nem bűnös, de az ártatlanok halála miatt a halálbüntetést tartják megfelelő ítéletnek. Ő nem hitt ebben. Szerinte csupán emberölésről volt szó, nem pedig gyilkosságról, mivel a katonák provokáció hatására nyitottak tüzet.⁸⁰

1770. december 4-5.

A vád záróbeszédében Paine nem ismerte el, de nem is tagadta, hogy igaz az a vád a védelem részéről, hogy kevesebbre tartják a katonák életét. Sok tanúvallomás érvelt a katonák mellett, de szerinte ezek nagy része részrehajló és nem megbízható. Felhozott korábbi eseteket, amikor valakit elragadtak az érzelmei, és végül nem mentették fel a vádlottakat.

A védelem tanúi azt állították, hogy több bostonit is láttak, akik fegyverekkel voltak felszerelve a King Street közelében. Ez a vészharangok megkondításának megkondítása miatt történt, nem pedig azért, mert a katonákat akarták megtámadni. A vád tanúi szerint felfegyverkezett katonák vonultak ki az eset előtt barakkjaikból. A Murray laktanyánál szintén verekedés tört ki a lakosok és a katonák között. Paine a katonák jellemére hivatkozva állította, hogy a vészharangok mellett ez volt a másik ok arra, hogy fegyvert

⁷⁸ Adams a gyarmatok és az anyaország közti zavaros és ellenséges politikai viszonyra utalt.

⁷⁹ John Adams' Argument for the Defense, dec. 3-4, In: John Adams: *Legal Papers*, 252.
A katonák ezzel szemben törvényesen gyülekeztek, mert önvédelemből cselekedtek.

⁸⁰ John Adams' Argument for the Defense, dec. 3-4, In: John Adams: *Legal Papers*, 242-258.

hordtak maguknál az emberek. Kiderült az is, hogy a King Streetre kivonult bostoniak közül csupán néhánynál volt bot, vagy bármilyen más fegyvernek számító eszköz.

Azzal, hogy a katonák elmondták, hogy megtámadták az őrt a Vámháznál, és hogy megdobálták őket, a bostoni lakosokat csöcseléknek állították be. Ezzel szemben több megbízható tanú állította, hogy sem ordibálást nem hallott, sem erőszakos viselkedést nem tapasztalt a tömegben. Ennek az ellenkezőjét azok állították, akik a katonák oldalán álltak. Ezért Paine szerint a katonák elleni tanúvallomásokra alapozva kell meghozni az ítéletet.

Patrick Carrnek, a haldoklónak a vallomását nem tartotta elfogadhatónak, mivel nem tudni, hogy abból, amit mondott, mi igaz, és mi nem.⁸¹ Azt állította, hogy Montgomery-t leütötték, mielőtt tüzelt volna, de ezt rajta kívül senki sem látta, így tévképzetnek ítélte Carr vallomását. Ebből kiindulva, mivel Montgomery-t nem bántalmazták, viszont ő rálőtt az emberekre, nem lehetett szó önvédelemről, és a büntetését sem lehet enyhíteni az esetében.

Az ügy végére bizonyítást nyert az is, hogy minden vádlott jelen volt a King Streeten. Általánosságban véve hét fegyver dördülését hallották, és a vallomásokból úgy tűnt, hogy Wemms volt az egyetlen, aki nem sütötte el a fegyverét. Montgomery Attuckst, Killroy Gray-t ölte meg, a többiekről nem tudni biztosan, kit találtak el.⁸²

John Adams tartotta a védelem záróbeszédét. Először is leszögezte, hogy új megfigyeléseket fog közölni az eddig elhangzott tanúvallomások alapján. Szerinte több esetben a tanúk hajlamosak voltak a tévedésekre. Ezelőtt pontosan nem ismerték a katonákat. A nevüket talán tudták, de nem ismerték volna fel őket. Így csak azok a tanúvallomások voltak megbízhatóak, amikben név szerint említették a katonákat. Ezért az ilyen bizonyítékok nem megbízhatóak. Mr. Austin csak McCauley-t tudta azonosítani, és arra az esetre nézve, hogy a szuronyával meglökte őt, ő volt az egyetlen tanú. Bridgham szintén azt állította, hogy Warrent látta a katonák között. De a Vámház sarkánál állt, így nem láthatta pontosan őt. Többen állították azt, hogy a bal oldalon levő férfi nem tüzelt, így Wemmst nem lehetett elítélni emberölés vádjával. A vád egyik tanúja látta, hogy a földön hógolyók, jégdarabok hevernek, látta, hogy a katonák fegyvereit botokkal ütik.

⁸¹ Patrick Carr a halálos ágyán elismerte, hogy jogos volt a katonák védekezése, és az, hogy a tömegre lőttek. Meg is bocsátott annak a katonának, aki meglötte, habár megnevezni nem tudta őt.

⁸² Paine's Argument for the Crown, 1770. dec. 4-5., In: John Adams: *Legal Papers*, 270-282.

Többen állították azt is, hogy láttak tizenkét tengerészt bunkósbottokkal. Ebenezer Bridgham kereskedő elmondta, hogy a helyiek közül „[...] néhányan matrónak voltak öltözve.” James Bailey tengerész szerint „[...] a húsz-harminc ember között volt, aki tengerésznek volt felöltözve. Néhánynál bunkósbott volt, néhányánál nem.” Jebediah Bass szintén megerősítette a másik két tanút, miszerint tengerész egyenruhában látta őket.⁸³ Túlerőben voltak a nyolc katonával szemben. Sokan a katonák közül nem védekeztek a szuronyokkal, a tanúk állítása ellenére. Mit tehettek volna tizenkét felfegyverzett emberrel szemben, akik rájuk rontottak? A bunkósbottokkal lesújtottak a fegyvereikre. A katonák eddig tudtak józanul gondolkodni, ugyanis ezzel ugyanúgy lehet embert ölni, mint egy fegyverrel. Ezután dördültek el a lövések. Adams szerint a tengerészek mögött levő tömeg „hergelte” támadásra őket. A katonák pedig azért lökdösték arrébb az embereket, mert nem akarták, hogy bántódásuk essen, nem pedig rosszindulatból, mint ahogy azt a vád állította.

A kötélműhelybeli esetet a katonák vereségeként emlegették az akkor megjelent újságok. Ez akár haragot is gerjeszthetett a katonák szívében. Mindenki, de főleg Gray volt ellenséges a katonákkal szemben. Ez viszont nem volt ok arra, hogy a március 5-ei éjszakán öt lőtték le másodikként, mivel nem bizonyított, hogy ismerték volna egymást a lakosok és a katonák, és az egyik tanú, Langford szerint nem ő volt a célpontja Killroynak: „Mondott valamit Gray Killroy-nak? Semmit. Egyedül hozzám beszélt. Látta, hogy Killroy Gray-re céloz? Nem. Akár engem is lelőhetett volna.”⁸⁴

Adams szerint „semmi különös nincs abban, hogy Bostonban tömeg vonul az utcán, ami katonákat támad meg [...] ez egy megszokott dolog, főleg a brit gyarmatokon. [...] Carr Írországból származik, sok hasonló esetet látott ott. [...] – Ők [i. e. a katonák] a béke szerencsétlen restaurátorai! [...] A katonák hallották a harangot, látták, hogy mindenhol emberek jönnek, mire gondoljanak, ha nem arra, hogy meg kell védeni magukat?”

Bailey szerint Montgomery volt az, aki először elsütötte a fegyverét, de őt valaki leütötte, és miután a katona felvette a puskáját, tüzelt is. Tehát nem az érzelmei vezérelték, amikor Attuckst lelőtte, így ez nem gyilkosság volt, csak emberölés.⁸⁵

Adams ezzel zárta a mondandóját: „a tények makacs dolgok, habár, attól függetlenül a vágyaink, hajlamaink, vagy az, hogy az érzéseink mit diktálnak, nem tudják

⁸³ John Adams: *Legal Papers*, 105, 115, 123.

⁸⁴ John Adams: *Legal Papers*, 112.

⁸⁵ Az eljárás során nem derült ki, hogy ki volt a másik katona, aki mellkason találta Attuckst.

megváltoztatni a tényeket, vagy a bizonyítékokat: a törvény sem kevésbé helytálló, mint maguk a tények...”⁸⁶

Végül a katonák közül csak Montgomery-t és Killroy-t ítélték el emberölés vádjával, de a büntetést nem hajtották végre a *benefit of clergy* gyakorlata miatt.

⁸⁶ John Adams: *Legal Papers*, 260-270.

6. Befejezés

Az amerikai gyarmatok egyre romló viszonya az anyaországgal, a gazdasági megszorítások, adók és a francia-indián háború az összes gyarmatra rányomta a bélyegét. Egyre nehezebben viselték az anyaországban hozott intézkedéseket, és több helyen is, de leginkább Bostonban ellenállási mozgalmak alakultak ki. A britek ezután küldtek katonákat a gyarmatok határainak megvédésére. A lakosok szabadságuk korlátozóit látták bennük, végül pedig Boston volt az, ahol tettelegességre is sor került.

Az 1770. március 5-ei nap eseményeit megelőzően több erőszakos jelenetre is sor került – március 3-án a kötélműhelyben történt incidens volt ilyen.

Március 5-én a bostoni tömeg a Vámház előtt körbevett egy csapat katonát, akiket hó- és jégdarabokkal dobáltak meg. Fegyvereiket és őket is botokkal ütötték. A katonák közül valaki kiadta a tűzparancsot, végül öt halott hevert a földön. Az esetet követően a katonákat vád alá helyezték. A vádat Robert Treat Paine és Samuel Quincy, a védelmet John Adams, Josiah Quincy, jr. és Robert Auchmuty képviselte. Preston kapitány és a katonák perét külön tárgyalták. A kapitányt felmentették az emberölés vádjáról, a katonák közül kettőt ítélték el, akiket végül a gyarmatokon még törvénybe foglalt *benefit of clergy* gyakorlata miatt nem ítélték el.

A vád a katonák indulatos viselkedését emelte ki legfőbb érvként arra, hogy a lakosok nem mertek kimenni az utcára botok és egyéb tárgyak nélkül, amikkel védekezhetek. A beszédekben hangsúlyozták, hogy a King Streeten összeverődött tömegben csak néhányan voltak, akik fegyvernek számító tárggyal mentek oda, és senki sem állította, hogy bántalmazták volna a katonákat.

A védelem ezzel szemben kétségbe vonta a vád tanúinak szavahihetőségét, mivel általánosságban véve sem névről, sem arcról nem ismerték a vádlottakat. A tanúvallomások alapján a tömegben belül volt egy tizenkét fős tengerészekből álló csoport, aminek az élén Attucks állt. Ezek előre eltervezték, hogy nekitámadnak a katonáknak, a tömeg pedig „hergelte” őket.

Először csak egyikük, majd mind rátámadt a katonákra, akik közül elsőként egy, majd több is elsütötte a fegyverét.

Adams a védelem érvelésében kifejtette, hogy nem lehet szó gyilkosságról, csak emberölésről, mivel a katonák provokáció hatására cselekedtek, nem pedig előre megfontolt szándékkal.

A mészárlás hírére a gyarmatokon felháborodás tört ki. A feszültséget fokozta, hogy a Townshend vámok kivételével minden más adó érvényben maradt. A bostoni összetűzés fontos előzményét jelentette a függetlenségi háború kirobbanásának, mivel ez volt az első olyan eset, amikor a gyarmatok ténylegesen is felléptek az anyaország ellen. Ez lett a kiindulópontja a későbbi történéseknek – a bostoni teadélutánal együtt –, és a Függetlenségi Nyilatkozatban is a sérelmek közé sorolták a „bostoni mészárlást”.

IRODALOMJEGYZÉK

FORRÁSOK

ADAMS, John: The Legal Papers of John Adams Volume 3., szerk.: ZOBEL, Hiller B. – WORTH, L. Kinwin, Cambridge, 1965.

<http://rotunda.upress.virginia.edu/founders/default.xqy?keys=ADMS-print-05-03-02-0001&mode=TOC>, 2011, nov. 25. 13:38.

BÓDY Pál-URBÁN Aladár, szerk.: Szöveggyűjtemény az Amerikai Egyesült Államok történetéhez 1620-1980, Budapest-Pécs, 2001.

COMMAGER, Henry-Steel, szerk.: Documents of American History Vol 1. To 1898, New Jersey, 1973.

PALMES, Richard: A Short Narrative of the Horrid Massacre in Boston, Boston, 1770.

QUINCY, Josiah: Memoir of The Life of Josiah Quincy, Jr. of Massachusetts, Boston, 1825.

INTERNETES FORRÁSOK

<http://law2.umkc.edu/faculty/projects/ftrials/bostonmassacre/bostonmassacre.html>
2011. 10. 18. 16:16

<http://www.masshist.org/publications/apde/browseVol.php?series=lja&vol=3>, 2012. 02.28. 21: 38

O'NEILL, Stephen C.: The Summary of the Boston Massacre Trial
<http://www.bostonmassacre.net/trial/trial-summary1.htm>, 2012. 02. 28. 22:01

<http://memory.loc.gov/cgi-bin/query/r?ammem/rbpe:@field%28DOCID+@lit%28rbpe10401000%29%22>, 2011. 11. 17. 16:11

SZAKIRODALOM

BAILEY, Thomas A.– KENNEDY, David M.: *The American Pageant – A History of the Republic Vol. 1.*, Lexington – Toronto, 1987.

BONWICK, Colin: The American Revolution, Basingstoke-London, 1991.

BOYER, Paul S. – CLARK, JR., Clifford E. – KETT, Joseph F. – SALISBURY, Neal – SITKOFF, Harvard – WOLOCH, Nancy: The Enduring Vision – The history of the American People, Vol. 1., Lexington-Toronto, 1990.

CHIDSEY, Donald Barr: The Great Separation – The story of the Boston Tea Party and the beginning of the American Revolution, New York, 1965.

DUPUY, R. Ernest – DUPUY, Trevor N.: The Compact History of the Revolutionary War – The Story of the American Revolution, New York, 1963.

GOODALL, JR., A. C.: The Boston Massacre, In: The Boston Daily Advertiser, 1887. június 3.

KIDDER, Frederic: History of the Boston Massacre, March 5, 1770, New York, 1870.

MCCULLOUGH, David: John Adams, New York, 2001.

MIDDLEKAUFF, Robert: The Glorious Cause – The American Revolution, 1763-1789, New York, 1985.

MORRIS, B. Richard – MORRIS, B. Jeffrey, szerk.: Encyclopedia of American History, New York, 1982.

NASH, Gary B. – JEFFREY, Julie Roy – HOWE, John R. – FREDERICK, Peter J. – DAVIS, Allen F. – WINKLER, Allan M.: The American People: Creating a nation and society Volume One: To 1877, New York, 1994.

NORTON, Mary Beth – KATZMAN, David M. – ESCOTT, Paul D. – CHUDACOFF, Howard P. – PATERSON, Thomas G. – TUTTLE, JR., William M.: A People and a Nation – A History of the USA, Dallas-Illinois-New Jersey, 1986.

REID, John Philipp: A Lawyer Acquitted: John Adams and the Boston Massacre Trials, In: The American Journal of Legal History, Vol. 18., 1974.

SELLERS, Charles – MAY, Henry – MCMILLEN, Neil R.: Az Egyesült Államok története, Budapest, 1995.

SZUHAY-HAVAS Ervin: Tizenhárom csillag – Az amerikai forradalom története, Budapest, 1976.

TINDALL, George Brown – SHI, David E.: America – A Narrative History, New York-London, 1993.

URBÁN Aladár: Köztársaság az Újvilágban – Az Egyesült Államok születése 1763-1789, Budapest, 1994.

YOUNG, Alfred F. : The American Revolution – Explorations in the History of American Radicalism, DeKalb, 1976.